

	1
	2
"ובשופר גדול יתקע וקול דממה דקה ישמע"	3
	4
	5
מנין המצוות לרמב"ם	6
	7
לשמוע קול שופר בראש השנה שנאמר יום תרועה יהיה לכם.	8
	9
רמב"ם, הלכות שופר וסוכה ולולב, פרק א, הלכה א	10
	11
מצות עשה של תורה לשמוע תרועת השופר בראש השנה שנאמר: יום תרועה יהיה לכם.	12
	13
רמב"ם, הלכות תשובה, פרק ג, הלכה ד	14
	15
אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים	16
הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת	17
בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו	18
דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה, לפיכך צריך כל אדם	19
שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב,	20
חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה	21
אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק	22
יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו, ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות	23
בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה, ונהגו כולם	24
לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.	25
	26
משנה, מסכת ראש השנה פרק ד, ה	27
	28
סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכויות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע	29
זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי רבי יוחנן בן נורי אמר ליה	30
רבי עקיבא אם אינו תוקע למלכויות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל	31
מלכויות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת	32
כהנים:	33
	34
ירושלמי, מסכת תענית (פ"ב ה"א)	35
	36
אמר רבי יעקב דרומיא: ולמה תוקעין בקרנות? לומר - חשבינו כאילו גועים כבהמה לפניך	37
	38
הרב סולובייצ'יק, ימי זיכרון, עמ' 139-141	39
	40
לא האדם בלבד מתפלל, אלא כל בעל חיים שופך את לבו לפני הבורא באופן אינסטקטיבי ובלתי	41
מודע. נביחת הכלב, רחשי הציפורים, יללת התנים וכל הקולות השונים המגיעים מן הערבה בערבים	42
- כל אלה מתמוזגים ומצטרפים לתפילה אחת של "עדיך כל בשר יבואו". כאשר קם יהודי בלילה	43
לסליחות, מתפלל יחד עמו כל העולם כולו. צריך האדם שיתפלל לא רק בתור אישיות רוחנית	44
המשתמשת בכוח הדיבור, אלא אף בתורת בשר ודם. התפילה צריכה להביע לא רק את גדלות האדם	45
אלא אף את שפלותו. האדם הוא בחיר היצורים, אבל גם ברייה שפלה ואפלה העומדת בדעה קצרה	46
לפני חי העולמים. אף בתור ברייה שפלה צריך האדם להתפלל, ותפילתו זו מתבטאת בקולות השופר.	47
וכי מהו קול שופר אם לא זעקת האדם ללא דיבורים וללא מלים! זוהי זעקתו המתפרצת הספונטנית	48
של בעל חיים שרוי בייסורים! בתפילת-זעקה זו לא המלים והדיבורים בה העיקר, אלא קולות	49
הגניחה של השופר הבאים ומתפרצים בהכרח אחר התפילות שבאמרי פינו. והסיבה היא: כשמסיים	50

51	האדם את דיבורי תפילתו הוא מתחיל להבין, שבתפילתו לא הספיק לומר משהו ממה שרצה
52	לומר – "מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה". עם סיומה של התפילה בא האדם לכלל המסקנה,
53	שכמעט ולא התפלל. וכי מה יעשה אז? יחזור על דבריו? יתפלל עוד ועוד – הרי זה לא יעזור. כדי
54	להביע כל מה שהאדם רוצה וצריך להביע – הוא מתחיל לפתע לבכות או לגנוח, או להוציא מפיו
55	קולות אחרים של בעל חיים. בהבעת הקולות האלה מספר האדם כל מה שיש לו לספר, כל מה שאי-
56	אפשר היה לו לומר במלים...
57	כיוצא בזה יום הכיפורים שהוא כולו יום של שירה: בערבית – וידוי, שיר הכבוד, כתר מלכות
58	ותהלים. כמעט כל הפיוטים שבתפילת שחרית ומוסף הם פרקי שירה: "מלכותו בקהל עדתי";
59	"אתה הוא א-לוהינו בשמים ובארץ"; "אנא סלח נא פשע ועוון שא נא"; "אמרו לא-לוהים"; "על
60	ישראל אמונתו"; "אפסי ארץ"; "אין כמוך"; "האדרת והאמונה"; "אמונתך בעליונים"; "לא-ל
61	עורך דין"; "מי יתנה"; קדושה. וכן יש שירה בתפילת המנחה ובתפילת הנעילה. עם כל זאת, הרי
62	כשאדם מגיע לתפילת הנעילה הוא מרגיש מאוכזב מעצמו, שכאילו עדיין לא התפלל ושכמעט עדיין
63	לא אמר כלום לפני השם הגדול והנורא. ואז מתחיל היהודי לצעוק מתוך לבו "שמע ישראל", וסבור
64	שתנוח דעתו עליו בהכרזתו "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ועדיין לא נחה דעתו והוא פותח
65	במשפט קצר יותר: "ה' הוא הא-להים" וחוזר עליו שבע פעמים – ועדיין לא נרגע! לפתע פולחות את
66	האוויר תקיעה, תרועה ותקיעה – זוהי תפילתו של בעל חיים, שבה אומר היהודי את הכול. תקיעת
67	שופר במוצאי יום הכיפורים אינה לשם יובל, אלא כדי לסיים בה את התפילות, לסיים את יום
68	הקדוש – "יעלה תחנונו מערב ויבוא שוועתנו מבוקר וייראה רינונו עד ערב". הכול מגיע לידי שיא
69	בתפילה זו.
70	למיצוי הדברים: תקיעת שופר יש לה בחינה כפולה – קיום מעשה המצווה בפעולה החיצונית של
71	שמיעת קול שופר וקיום כוונת המצווה שבלב, שהיא ההתעוררות והחוויה של פחד ה' והדר גאונו
72	ושל חשבון הנפש ותשובה ותפילה.
73	
74	שיחות הרן, אות טז (באדיבות אתר ברסלב, http://breslev.eip.co.il/?key=2167)
75	
76	דַע, שְׂיִכּוּלִין לַצֶּעֶק בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה בְּצַעֲקָה גְדוֹלָה מְאֹד
77	וְלֹא יִשְׁמַע שׁוֹם אָדָם כָּלָל, כִּי אֵינוּ מוֹצִיא שׁוֹם קוֹל כָּלָל
78	רַק הַצֶּעֶקָה הִיא בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה
79	וְזֶה יוֹכֵל כָּל אָדָם
80	דְּהֵינּוּ שְׂיִצְיֵר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ הַצֶּעֶקָה וְיִכְנַס קוֹל הַצֶּעֶקָה בְּמַחְשַׁבָּה וְיִצְיֵר בְּדַעְתּוֹ קוֹל
81	הַצֶּעֶקָה מִמֶּשׁ עִם הַנְּגוֹן כְּדֶרֶךְ שְׂצוּעֵקִין
82	וְיִכְנַס בְּזֶה עַד שְׂיִצְעַק מִמֶּשׁ בְּבַחֲיַנְת קוֹל דְּמָמָה דְּקָה
83	וְשׁוֹם אָדָם לֹא יִשְׁמַע כָּלָל
84	כִּי בְּאֵמַת אֵינוּ צִיּוֹר כָּלָל רַק צֶעֶקָה מִמֶּשׁ
85	כִּי יֵשׁ סִמְפוֹנוֹת בְּרָאָה שְׂמִשְׁם יוֹצֵא הַקוֹל
86	וְגַם יֵשׁ סִמְפוֹנוֹת דְּקִים הַיּוֹצֵאִים מִן הַרָאָה אֶל הַמַּח
87	וְעַל כֵּן יִכּוּלִים לְהַכְנִיס הַקוֹל דְּרֶךְ הַסִּמְפוֹנוֹת הַדְּקִים הַהוֹלְכִים אֶל הַמַּח
88	עַד שְׂיִצְעַק מִמֶּשׁ בְּמַחוּ עַל יְדֵי מַה שְׂמִצְיֵר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ קוֹל הַצֶּעֶקָה מִמֶּשׁ
89	שְׂבָזָה הוּא מְכַנִּיס קוֹל הַצֶּעֶקָה אֶל הַמַּח
90	וְיִכּוּל לְעַמֵּד בֵּין כְּמָה בְּנֵי אָדָם וְיִצְעַק מְאֹד
91	וְשׁוֹם אָדָם לֹא יִשְׁמַע כְּנִ"ל
92	וְלַפְעָמִים יוֹכֵל לְהַשְׁמִט מְזָה אֵיזָה קוֹל דְּקָ שְׂיִהְיֶה נִשְׁמַע
93	כִּי מַחְמַת שְׂנִכְנַס הַקוֹל דְּרֶךְ הַסִּמְפוֹנוֹת שֶׁל הַמַּח אֶל הַמַּח
94	יוֹכֵל לְהַשְׁמִט לַפְעָמִים שְׂיִצְא הַקוֹל דְּרֶךְ הַסִּמְפוֹנוֹת הַמוֹצִיאִין קוֹל

אָבֵל הוּא בְּדָקוֹת גְּדוֹל וּבְלֵא דְבוּר	95
[הֵינּוּ כְּשֵׁאִין מוֹצִיאִים שׁוֹם דְּבוּר בְּשַׁעַת הַצְּעָקָה הַנִּזְכָּר לְעִילָן]	96
קֵל יוֹתֵר לְצַעֵק כְּנִ"ל	97
כִּי כְּשֵׁצְרִיךְ לְהוֹצִיא הַדְּבוּר קֶשֶׁה יוֹתֵר לְתַפֵּס אֶת הַקּוֹל אֶל הַמַּחְשָׁבָה וּלְבָלִי	98
לְהַנִּיחוֹ לְצֵאת דְּרָךְ הַקֶּנֶה הַמוֹצִיא קוֹל	99
אָבֵל בְּלֵא דְבוּר קֵל יוֹתֵר	100
	101
רַמְבַּ"ם הַלְכוֹת שׁוֹפֵר וְסוּכָה וְלוּלָב פֶּרֶק ב הַלְכָה ו	102
	103
יוֹם טוֹב שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת אֵין תּוֹקֵעִין בְּשׁוֹפֵר בְּכָל מְקוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהַתְּקִיעָה	104
מִשׁוֹם שַׁבּוֹת וּמִן הַדִּין הִיא שֶׁתּוֹקֵעִין יִבֵּא עֲשֵׂה שֶׁל תּוֹרָה וַיִּדְחָה שַׁבּוֹת שֶׁל דְּבָרֵיהֶם, וְלִמָּה אֵין תּוֹקֵעִין	105
גְּזִירָה שְׁמָא יִטְלֵנוּ בִּידוֹ וַיּוֹלִיכֵנוּ לְמִי שִׁיתְקַע לוֹ וַיַּעֲבִירוּ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, אוֹ מוֹצִיאֵו	106
מִרְשׁוֹת לְרִשׁוֹת וַיִּבֵּא לִידֵי אִיסוּר סְקִילָה, שֶׁהִכַּל חַיִּיבִים בַּתְּקִיעָה וְאֵין הַכֵּל בְּקִיאֵין לְתַקּוֹעַ.	107
	108
ר' מֵאִיר שְׁמַחָה מְדוּוֹיִנְסְקָה, מִשַּׁךְ חֲכָמָה, וַיִּקְרָא, כָּג, כַּד	109
	110
וְהִנֵּה יָדוּעַ, כִּי בְנֵי וְהַשִּׁי"ת הֵמָּה כְּשֵׁנִי אוֹהֲבִים נֶאֱמָנִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹד רַעְהוּ, וְזֶהוּ	111
תְּפִילִין דְּמֵאִיר עֵלְמָא (בְּרִכּוֹת ו' סַע"א) מָה כְּתִיב בְּהוּ מִי כַעֲמֵךְ יִשְׂרָאֵל כּו', וְהַשִּׁי"ת אָמַר (בְּמִדְבָר לֵא)	112
לְנִקּוּם נִקְמַת בְּנֵי מֵאֵת הַמְּדִינִים וּמִשֵּׁה אָמַר לְתַת נִקְמַת ה', וְכִי"ב הַרְבֵּה. לְכֵן אַחֲרַי אֲשֶׁר יָדוּעַ לְנוּ	113
גוֹדֵל הַתּוֹעֵלִיּוֹת מִמִּצְוֹת שׁוֹפֵר, אֲשֶׁר אִם יִבוּטֵל, אֵף בְּאוֹנֵס, הַסְכָּנָה גְּדוּלָה, וּבְכ"ז אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל כֵּן	114
יִבּוֹלַע חֲלִילָה לְמִצְוֹת שַׁבַּת, אֲשֶׁר מַעֲיֵד עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי חִידֵשׁ עוֹלָמוֹ מִן הָאֵין הַגְּמוּר, יְהִי	115
מָה, יַעֲבֹר עֲלֵינוּ מָה וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ, יִקְטֹרֵג הַשֵּׁטֶן וְלֹא יִכַּנֵּס זְכוּרֵינוּ לְאַבִּינוּ שְׁבַשְׁמִים לְטוֹבָה,	116
אֵךְ לֹא יִבּוֹלַע לְשַׁבַּת הַמַּעֲיֵד עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ, כֵּן יַעֲבִירוּ ד' אֲמוֹת בְּרַה"ר וַיִּתְחַלֵּל שַׁבַּת חֲלִילָה,	117
כִּי לְיִשְׂרָאֵל מַעֲט הַיַּחֲס מֵהַשַּׁבַּת... וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי רַבָּא, וְעוֹקְדִים כּוֹלֵם עַבּוּר קִידוּשׁ שְׁמוֹ	118
יִתְבַּרֵךְ, וְכִיּוֹן שֶׁכֵּן הָרִי זֶה גּוֹפִי מָה שֶׁאֵין אֲנִי תּוֹקֵעִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שָׁחַל בְּשַׁבַּת זֶה גּוֹפִי עֵקֶדָה רּוֹחֲנִית	119
מוֹפְלָגַת וּמוֹעִיל לְרִצּוֹת אוֹתָנוּ, כְּמוֹ שְׁמַרְצָה זְכוּרֵן שׁוֹפֵר. וְדו"ק.	120
	121
	122
כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפֵר וּמֵאֲזִין תְּרוּעָה וְאֵין דוֹמָה לָךְ:	123
בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים	124